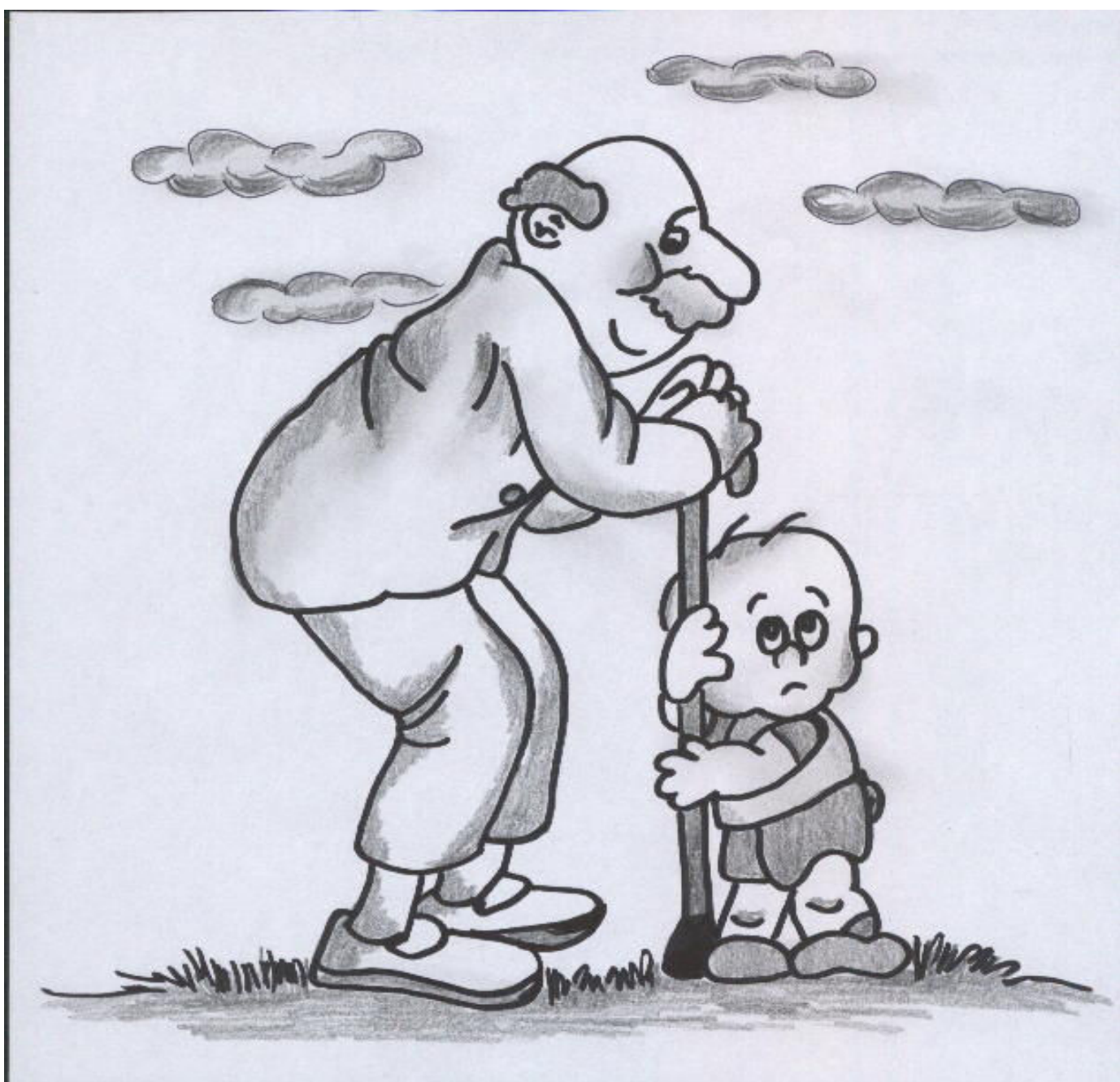
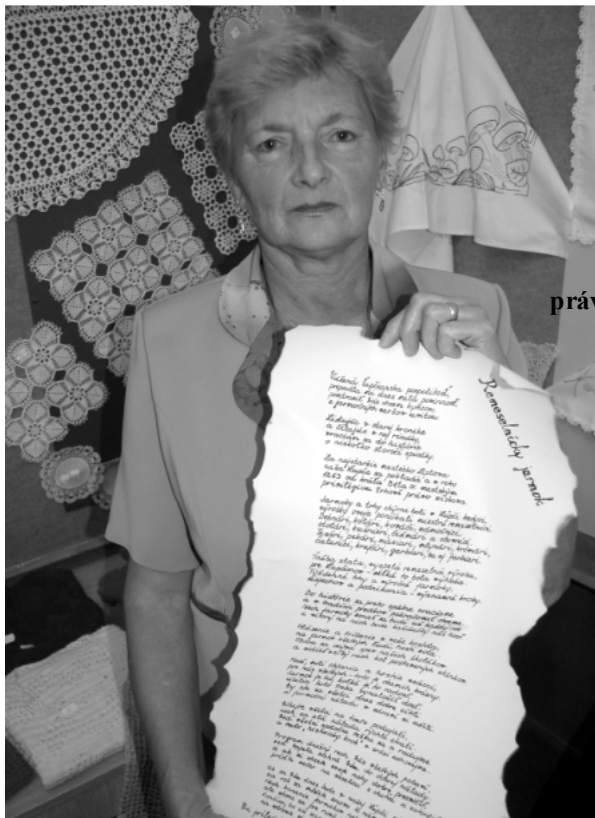

**Ked' bežíte, nechajte starcov
vzadu, ale nie ich ponaučenia.**

Nemecké príslovie

REMESELNÍCKY JARMOK

Vážená Ľupčianska pospolitosť, pripadla mi dnes milá povinnosť, pozdraviť Vás chcem kyticou, z jarmočných veršov uvitou.

Listujúc v starej kronike a čítajúc v nej riadky, vraciam sa do histórie o niekoľko storočí späť.

Za najstaršie mestečko Liptova naša Ľupča sa pokladá a v roku 1263 od kráľa Bela IV. mestským privilégiom trhové právo získava. Jarmoky a trhy chýrne boli v Ľupči kedysi, výrobky svoje ponúkali miestni remeselníci. Debnári, kolári, kovári a zámočníci, stolári, kušníeri, čizníci a obuvníci.

Tesári, pekári, mäsiari, mlynári, krčmári, čaluníci, krajčíri, garbiari a farbiari. Ťažba zlata, vyspelá remeselná výroba, pre Ľupčanov veľká to bola výhoda.

Týždenné trhy a výročné jarmoky, úspechov a podnikania – významné kroky.

Do histórie sa preto spätne vraciame a v tradícii predkov pokračovať chceme.

Nech jarmoky konat' sa budú už každý rok a vítaný na nich bude každúcky náš hosť.

Hlásenie a trúbenie z veže kostola, na jarmok všetkých ľudí, hostí volá. Obcou sa ozýva spev našich školákov a vidieť veľký ruch kol postavených stánkov.

Nuž, milí občania a hostia vzácní, pre nás všetkých – toto je okamih krásny.

Jarmok je tu, koľká je to radosť, úsilia bolo treba vynaložiť dosť. By ste sa všetci dnes dobre cítili a jarmočnú náladu v zdraví si užili.

Vítajte všetci na tomto podujatí, nech sa zlá nálada rýchle stratí. Ved' všetci spoločne tešme sa a radujme a tento „historický krok“ si v srdci uchovajme.

Program dnešný nech Vás všetkých pobaví, veď kapela zahrá Vám do dobrej nálady. A ak si chcete svoje nohy dobre precvičiť, prídte večer na veselicu s chuťou si zatančiť.

Ak sa Vám dnes bude v Ľupči páčiť, za rok sa môžete znovu k nám ráčiť.

Nech konanie jarmokov nebude len históriou, ale stane sa pre novú generáciu tradíciou.

Končím, bo už zaznievajú hlasy a ruch jarmoku, na zdravie si vypite pohár zlatistého moku. (Z vlastnej tvorby Anny Jackovej, ktorá slávnostne otvorila remeselnícky jarmok)

Tradícia v Ľupči nevymizne.

Myšlienkou oživenia tradície remesiel a jarmokov sa vedenie obce zaoberalo už dávnejšie. No zakaždým sa vyskytli nejaké problémy, práca a možno aj nechúť. Po skolaudovaní časti kultúrneho domu sa konečne vytvorili reprezentačné priestory, ktoré umožňujú pomaly obnovovať kultúrny život v obci. Práve to odštartovalo vážne sa zaoberať touto myšlienkou a nápad začať aj realizovať.

Dátum konania 21. – 22.9. má svoje odôvodnenie z historického hľadiska. S otázkou, pokiaľ až siaha história konania jarmokov sme sa obrátili na riaditeľa Štátneho okresného archívu v Liptovskom Mikuláši, PhDr. Petra Víteka.

- Ľupča ležala už oddávna na starej obchodnej ceste a to predurčovalo jej neskorší rýchly hospodársky rast. Obchodná cesta v smere východ – západ (Via Magna) bola najdôležitejšia obchodná cesta vedúca Liptovom a Ľupča ležala prakticky v jeho strede. Už v roku 1263 Ľupčania získali od Bela IV. s prvým mestským privilégiom aj trhové právo podľa Krupiny a Banskej Štiavnice. V prípade Ľupče sa však všeobecne predpokladá, že trh sa tu pravidelne konal už aj pred tým a kráľovské privilégium ho len potvrdilo. Tradícia trhu v Ľupči patrí medzi najstaršie v Liptove. Uhorský kráľ Štefan V. listinou z 24. júna 1270 schválil konanie trhu v Ľupči, keď potvrdil výsady Bela IV. dané rodiacemu sa mestu. Podľa historických záznamov sa tu trh v priebehu 14. – 16. storočia konal pravidelne každú sobotu. Pravidelné konanie týždenného trhu bolo ekonomickým základom ďalšieho vývinu Ľupče ako mesta. Právo konania dvoch jarmokov Ľupčania získali až od kráľa Žigmunda, ktorý svojou listinou zo 16.12.1434 udelil Ľupči nové výsady a ustálil konanie pravidelných jarmokov na sviatok svätého Stanislava, ako staršieho patróna mesta a neskôr aj kostola a na sviatok 10 tisíc rytierov – mučeníkov. Výročné jarmoky sa potom konali každý rok 8. mája a 22. júna. Časom však predstavitelia mesta aj obchodníci prišli na to, že tieto termíny nie sú najvhodnejšie a preto požiadali kráľa Jána Zápoľského o zmenu termínov konania jarmokov. Je zároveň veľmi pravdepodobné, že

mu navrhli aj konkrétne dátumy. Listinou z 23.1.1527 kráľ Ľupčanom povolil, aby sa jarmoky v nasledujúcich rokoch konali vo štvrtú nedeľu po Veľkej noci (okolo sviatku svätého Stanislava 8. mája) a v nedeľu pred svätým Gálom (16. októbra). V 16. storočí disponovali trhovým právom v Liptove aj Liptovský Mikuláš a Ružomberok, až neskôr k nim pribudli aj Hybe a Vrbica. Problematikou konania výročných jarmokov a týždenných trhov sa zaoberala aj listina kráľa Ferdinanda III. zo 17. mája 1655, ktorou potvrdil výsady udelené Ľupči kráľom Žigmundom a kráľom Matejom Korvínom. Zároveň zmenil dni konania trhov a jarmokov zo sviatku svätého Stanislava (8. mája) na 24. júna a zo sviatku svätého Gála (16. októbra) na 24. novembra každý rok. Kráľ Leopold I. listinou z 24. februára 1688 potvrdil výsadné listiny svojich predchodcov a udelil Ľupči právo na ďalšie dva jarmoky, ktoré sa mali každoročne konať 18. septembra a 12. novembra. Toto rozhodnutie 4. novembra 1688 potvrdila aj Liptovská župa. Niekoľko storočnú tradíciu konania trhov v Ľupči prerušil cisár Ferdinand V., ktorý listinou z 11. júla 1839, vydanou vo Viedni udelil Ľupčanom právo konať pravidelné týždenné trhy v stredu a nie v sobotu, ako bolo zaužívané už od stredoveku.

Aký bol priebeh jarmoku, aké prekážky bolo treba zdolať a kto všetko sa podieľal na prípravách, sme sa opýtali Renáty Antolovej, hlavnej organizátorky jarmoku a pracovníčky obecného úradu.

- Samozrejme, že zorganizovanie takejto akcie nebolo ľahké. Na začiatku bol len nápad, potom som sa začala viac zaoberať touto myšlienkou, že by bolo úžasné jarmok zorganizovať a možno zanechať pre budúce roky tradíciu. Myslím si, že toto by mohol byť taký odrazový mostík pre budúcnosť a jarmočné stretnutia by sa mohli konať každoročne. Žijem tu už 19 rokov a jedenásť rokov pracujem na obecnom úrade. Vytvorila som si veľmi kladný vzťah k tejto obci a mám záujem, aby nielen po stránke kultúrnej, ale aj rozvojom prosperovala. Keď si k sebe pritiahnete šikovných ľudí, hlavne takých, ktorí bez nároku na nejakú odmenu chcú s Vami pracovať a snažia sa pre svoju obec niečo urobiť, tak práca je o to jednoduchšia. Zo začiatku to bol hlavne starosta,

poslanci a moje kolegyne, ktoré ma začali v tomto podporovať a za krátko sa s touto myšlienkou zžili. Potom stačilo urobiť už len pár stretnutí s organizačným výborom, s ľuďmi, ktorí mali veľký záujem o uskutočnenie remeselníckeho jarmoku.

Určite to nebolo jednoduché. Čím všetkým ste museli prejsť?

- Stretli sme sa s mnohými ťažkosťami, hlavne ako začať, ako vyplniť program, kde zobrať stánky a hlavne, odkiaľ získať financie. So žiadosťou sme sa obrátili na mnohých sponzorov, o ktorých sme si mysleli, že majú vytvorený pozitívny vzťah k našej obci. Verte, nesklamali nás. Práve teraz mám možnosť sa z úprimného srdca poďakovať všetkým sponzorom, ktorí akoukoľvek formou prispeli k tomu, aby sa táto akcia mohla uskutočniť. Či už to boli finančné príspevky, dary do tomboly, predmety do rôznych súťaží, zapožičanie stánkov a podobne. S pekným a kladným prístupom som sa stretla na Mestskom úrade v Ružomberku, kde nám pracovníčka p. Sviteková akciu spropagovala, požičali nám stánky a pán primátor dokonca prispel aj do tomboly. To isté platí aj pre Verejnoprospešné služby v Liptovskom Mikuláši, ktorí nám zapožičali stánky a Dom kultúry z Liptovského Mikuláša nám poskytol panely pre výstavu. Postupne sme celý priebeh akcie vymýšľali a doladovali.

Na jeden deň bolo toho naplánované až priveľa. Ale už v piatok bola predjarmočná nálada.

- Najprv sme rozprávali len o jednom dni konania, ale po stretnutí, vedenie základnej školy navrhlo, že by sme mohli pozvať všetkých občanov presne tak, ako sa niekedy

pozývalo na majálesy, už v piatok v podvečer. Výsledkom bol sprievod žiakov základnej školy, ktorí spolu s miestnou ľudovou muzikou Stanislava Luptáka pozývali všetkých spoluobčanov na jarmok. Spestrením bol zapriahnutý kôň s bričkou od manželov Hlavajovcov z Trsteného. V sobášnej miestnosti bola slávnostne otvorená výstava ľudových remesiel a tradičných výrobkov. O návrat do dávnej doby sa postarali ruky šikovných žien Hanky Jackovej, Zlatky Chalupkovej, Hanky Sokolovej a Žofky Sokolovej. Atmosféra dýchala minulosťou zručných obuvníkov, krajčírov, korytárov, rezbárov. Nášmu oku ulahodili ručné práce našich žien, ktoré sa venujú vyšívaniu, paličkovaniu, háčkovaniu, pleteniu a pod. Svoje zručné výrobky vystavovalo aj Občianske združenie priateľov obcí Krmeš, Vlachy, Vlašky pod vedením Mirky Strmenskej, ktorej snahou je zachovať remeslá starých a prastarých rodičov. Ich organizácia má svoje pôsobenie len od roku 2002, ale veľký záujem majú o košíkárstvo, tkáčske techniky, kováčstvo, hrnčiarstvo, modelovanie, zdobenie veľkonočných vajíčok, maľovanie na sklo a podobne. Svoju výstavku o histórii Lupče spracovala Veronika Kráľová a svoj kútik mali aj poľovníci z PZ Lupčianka, ktorí sa popýšili svojimi trofejami. O výstavu bol veľký záujem, o čom svedčí aj to, že do pamätnej knihy sa zapísalo okolo 600 návštevníkov. Medzitým sa v kultúrnom dome uskutočnilo divadelné predstavenie súboru z Lubele s hrou „Ošklbaný páv“. Veľmi si vážime, že naše pozvanie okrem starostov z blízkych obcí prijal aj starosta s manželkou z družobnej obce Slovenská Lupča Ing. Peter Lakomčík.

Aký priebeh jarmoku mala sobota?

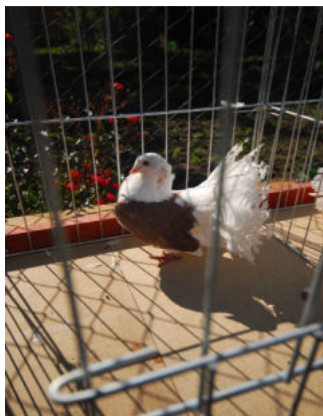
- Sobota nás privítala síce rannou hmlou, ale my sme mali tú pravú slávnostnú a zároveň jarmočnú náladu. Veď pán Il'ko nám sľúbil slnečné, krásne počasie a to hlavné sa nám splnilo. Začali sme ekumenickými službami v rím. kat. kostole sv. Matúša. Jarmok slávnostne otvorila naša poslankyňa Anna Jacková básňou z vlastnej tvorby, starosta obce Ľubomír Frič všetkých privítal a zaželel zdarný priebeh, ale zatancoval si aj tradičný lupčiansky tanec Šimi – Šimi, za ktorý si vyslúžil medovníček. Hlásnik p. Albín Antol nám oznámil, aká veľká udalosť sa v našej obci koná, ale po dve noci ukladal našich spoluobčanov k spánku. Po ňom nasledoval vežový koncert členov ZUŠ Liptovský Mikuláš. Veľký podiel na atmosfére jarmoku mala naša moderátorská dvojica Barborka Janíčková a Ado Ohrádka. Svojím rečovým

prejavom a šarmom dokázali vytvoriť vynikajúcu pohodu, zaujať a upútať záujem nielen nás starších, ale predovšetkým naše najmladšie ratolesti. Vymysleli pre ne rôzne súťaže, klauniádu a rozosievali dobrú náladu nám všetkým. Sprevádzali nás celým programom, čím organizovali celý priebeh akcie. Popoludnie patrilo hlavnému kultúrnemu programu, kde vystúpili deti zo základnej školy s materskou školou pod vedením svojich učiteliek, svojimi piesňami nás potešila ľudová muzika pod vedením Stanislava Luptáka, pekný program si pripravili súrodenci Paškovci, detský divadelný súbor Minetrdlo a pozvanie prijal aj detský folklórny súbor Dratvárik zo Slovenskej Lupče. Súbor Poludnica zo Závažnej Poruby a Chabenec z Dúbravy navodili príjemnú a veselú atmosféru pred hlavným vystúpením skupiny Ploštín Punk. Ich piesne nenechali nikoho stáť na mieste a každému hrali žilky v nohách a atmosféra bola natoľko výborná, že si vyžiadala prídavok. Jarmok bol uzavretý ohňostrojom, ktorý urobil náladu, ako keď sa víta Nový rok a bol impulzom k zábave so skupinou Impulz do skorých ranných hodín. Jarmok navštívili okrem okolitých hostí aj zahraniční turisti z Belgicka,

Čiech a Poľska a ich najväčší záujem bol o návštevu kováčskej dielne. Dali sme si záležať, aby sa na jarmok dostali iba tradičné remeslá. Svoju fantáziu a zručnosť predviedli rezbári, maliari, košíkári, čipkárky, medovníčkárky. Pre deti boli pripravené rôzne atrakcie – cukrová vata, nafukovací hrad, autička, pukance a rôzne súťaže. .

V obci pôsobia aj spoločenské organizácie. Podieľali sa na prípravách a na priebehu?

Organizácie sa snažili prispieť niečím originálnym, napr. naši chovatelia oslávili v deň konania jarmoku 50. výročie založenia organizácie. Návštevníci a hlavne deti si prišli na svoje pri výstave a burze zvierat, organizátori navarili chutný guláš, ktorý sme si mohli zapíť hriatym. Darmošlap vo svojom stánku ponúkal tradičný chlieb s masťou a cibuľou, taktiež hriatô a kapustník. Členky červeného kríža dohliadali na zdravie nás všetkých prítomných. Musím pochváliť aj našich hasičov a futbalistov, ktorí ochotne pomohli pri stavaní stánkov, pri ich nočnom strážení a kedykoľvek, keď nastal problém, alebo bolo treba s niečím pomôcť, boli po ruke.

V rámci národného projektu v obci pôsobia aktivačné práce. Zainteresovali ste ich do akcie?

- Naši pracovníci, ktorí sa podieľajú na aktivačných prácach boli veľmi nápomocní pri príprave, chode ako aj závere tejto akcie. Môžem podotknúť, že ráno keď sme mnohí šli na námestie, bolo všetko upratané, vyčistené a nebolo náznaku, žeby bola poriadaná nejaká akcia. Aby bola zvládnutá aj dopravná situácia, o to sa postarali naši ochotní spoluobčania. Nemalú zásluhu majú aj naše šikovné kuchárky v školskej jedálni, ktoré pre hostí pripravili chutný obed. Jarmokom žila celá obec a nakoľko nie je možné vymenovať zásluhy všetkých, ktorí sa aj tou najmenšou mierou pričínili o zdarný priebeh akcie, každý jeden si zaslúži našu veľkú vďaku. Len títo ľudia vedia, koľko úsilia a času to stálo.

Čo na uskutočnenie remeselníckeho jarmoku hovorí starosta obce Ľubomír Frič?

- Do prvého ročníka remeselníckeho jarmoku sme všetci šli s obavami, ako to všetko dopadne. Z časti nám pomohlo tieto obavy zahnať pekné počasie a popri drobných nedostatkoch aj výborná organizácia podujatia. Remeselnícky jarmok sa pripravoval pre ľudí, pre ich zblíženie a odreagovanie sa od každodenných povinností. Som rád, že to vyšlo a slávnosti sa zúčastnili nielen naši občania, ale aj obyvatelia okolitých obcí a miest. Aj touto cestou sa chcem ešte raz poďakovať všetkým, ktorí sa podieľali na príprave a organizovaní tohto podujatia, všetkým účinkujúcim, ale aj tým, ktorí sa len prišli pozrieť a zabaviť a tak prispeli k príjemnej atmosfére. Aj keď organizácia a príprava takéhoto podujatia je

veľmi náročná, plánujeme aj do budúcnosti pripraviť ďalšie ročníky.

GUSTÁV ONDREJKA
– obuvnícky majster 1899 - 1962

VÝROBKY ŠIKOVNÝCH RÚK MAJSTROV

A aké boli ohlasy od našich spoluobčanov a návštevníkov? Mnohí sa poďakovali osobne, ale i písomne. Vyslovili svoje nápady, návrhy a pripomienky, ktoré určite zúročíme v budúcom ročníku.

„Vážení pán starosta, chcel by som sa Ti poďakovať za vynikajúcu myšlienku zorganizovať Ľupčiansky jarmok a chcem sa poďakovať aj všetkým pracovníkom obecného úradu, pracovníkom VPP a všetkým ľuďom, ktorí akoukoľvek mierou prispeli ku nádhornej atmosfére, ktorú vládla počas trvania jarmoku. Veľmi sa nám páčila výstava, ktorú sme videli na obecnom úrade, len škoda že nebolo viac fotiek z remeselnej činnosti Ľupče. Vynikajúca atmosféra, dobrá nálada, veselosť to sme cítili na každom kroku aj z vyjadrenia našich blízkych, známych a priateľov. Krásna myšlienka usporiadať ekumenické služby, kde sa zišli veriaci aj katolíckej a evanjelickej viery a tak spolu oslávili nielen Boha, ale aj svojím spevom navodili atmosféru priateľstva, dobrého spolunažívania a tolerancie. Sme radi, že ste na trh pozvali len remeselníkov a pracovníkov ľudových remesiel a neboli tam Vietnamci a Činania so svojím tovarom, ktorý by toto nádherné podujatie degradovali na blšák. Naše mestečko opeknelo, vidieť, že sa niečo robí. Len ste nemali nastriekať fosforovou farbou tú novú dlažbu, kde mali stát stánky. (to s tej dlažby asi nezájde !!!)

Som veľmi rád že sa nič nebúra nepília stromy staré lipy a nedovolíte pokaziť vzhľad jadra Ľupče. Všetko by samalo zachovať v pôvodnom stave domy, strechy, ulice aj cesty. Nepáči sa mi navýšenie cesty pri Perglerovom mlyne, kazí to dojem a charakter námestia, ktoré bolo trhové. Tam parkovisko nepatrí. Chcel by som pochváliť aj usporiadateľskú službu - našich hasičov, ktorí sa starali o bezpečnosť cestnej premávky, musíme pochváliť aj pracovníkov VPP, ktorí zbierali odpad, menili plné vrecia za prázdne, naozaj všade bolo čisto. Veľmi sa mi páčili, pán starosta, lavičky, ktoré boli rozmiestnené po celom námestí a okolí, kde som si posedel a pospomínal na staré dobré časy, keď sme ešte na námestí hrávali futbal, kde býva Albín Antol bolo klzisko a tetka Habarkovie (nech odpočívaj v pokoji) sa hnevila a posýpala ho soľou. Pod lipami pri evanjelickom kostole sme hrávali basketbal a teraz tam rozvoniavala kapustnica. Bola to krásna atmosféra, nádherné počasie a všade kopu známych ľudí a hádal som kto je kto. Myslím, že bolo treba pozvať aj známych a významných rodákov, ktorí sú mimo rodiska. (Gál, Urbanovič, Krno, Bázlik a iní) Pri slávnostných príležitostiach (na Matúša založenie chrámu a obce - hody) býva zvykom vyznamenať resp. pochváliť, udeliť pamätnú plaketu osobám a kolektívom, ktorí reprezentovali obec alebo sa zaslúžili o šírenie dobrého mena obce. Ja sám som uvažoval, že by som navrhol na udelenie pamätnej tabule na dome pána učiteľa P. Zákuťanského, ktorý ako učiteľ a kultúrny pracovník obce ako v jedinej na Liptove nám premietal v kine filmy. Dodnes si spomínam na filmy a rozprávky, ktoré dnes vidieť len cez Vianoce. (Mrázik, Snehulienka a pod.)

Budúci ročník, by patrilo zahájiť tak, ako sa zahajovali trhy, hlásnikom - bubeníkom a obecný úrad by mal vyzvať občanov, aby sa dobovo obliekli. Už teraz sa nato teším a pevne verím, že budúci ročník bude krajší, lepši a s väčšou účasťou nielen hostí, ale aj remeselníkov.

Ostávam (po Ľupčiansky) prepytujem s pozdravom a tisíckrát vďaka Vám všetkým, vždy srdcom Ľupčan Pavel Kráľ“.

Remeselnícky jarmok v Partizánskej Ľupči sa veľmi vydaril. Veľké poďakovanie patrí pracovníkom Obecného úradu v Part.Ľupči za výborné zorganizovanie, výber a zvládnutie celého programu. Ďakujeme za krásny zážitok. S pozdravom Milan Letovanec s rodinou z Trnavy.

Prajem pekný deň. Touto cestou sa chcem poďakovať p. Antolovej a všetkým ľuďom, ktorí sa podieľali na príprave remeselníckeho jarmoku. Bola to veľmi vydarená akcia. Pekné prostredie, dobrá organizácia, príjemní ľudia a ešte vyšlo aj počasie. V prípade, že v budúcnosti budete mať záujem o moje služby, rád sa na podobných akciách vo Vašej obci zúčastním. Ďakujem a prajem všetkým veľa úspechov v práci aj doma. S pozdravom Moravčík Ján Lipt. Hrádok, predajca cukrovej vaty.

ĎAKUJEME SPONZOROM

LESNÝ KOMPOSESORÁT, s.r.o. P. Ľupča, STAVEBNÝ PODNIK, s.r.o., Námestovo, BROMIX, s.r.o., L. Hrádok, DEXIA, banka L. Mikuláš, MONDI BUSINESS PAPER SCP, Ružomberok, Bohuslav JURGOŠ, Ružomberok, Alena PAVLÍČKOVÁ, Jablonové, LESOSTAV, s.r.o. L. Hrádok, MIVA MARKET s.r.o., Spišská Nová Ves, DREVOTEAM, s.r.o. Turany, ARCHITEKTI B.K.P.Š, Bratislava, Ing. Milan PETRIK, Bratislava, Juraj JURIGA, Bešeňová, OBECNÝ ÚRAD Ľubľa, PIZZA JUMI P. Ľupča, MIPS s.r.o., L. Mikuláš, OBECNÝ ÚRAD, L. Sliače, Pavel KRÁL, L. Sliače, OBECNÝ ÚRAD Ivachnová, OBECNÝ ÚRAD Hybe, JAN – EL, Ján Tkáčik, Ružomberok, Milan LETOVANEC, Trnava, ISO, s.r.o. L. Mikuláš, EL ŠTUR, P. Ľupča, Ján Kráľ s manžel, P. Ľupča,

KING, Matúš Kráľ, P. Ľupča, MESTSKÝ ÚRAD, Ružomberok, THERMAL PARK, Bešeňová, MORUS, s.r.o. P. Ľupča, Ing. Vojtech BALDOVIČ, P. Ľupča, OR – LI s.r.o., Dovalovo, REPRO, L. Mikuláš, PREDAJŇA PC MIX, Ružomberok, Ján Kráľ s manžel, P. Ľupča, Bc. Bohuslav BEREŽNANIN, L. Michal, Stanislav BOMBA, výroba a predaj šport. potrieb, Ružomberok, DZUSO – autobazár L. Mikuláš, CITROEN, L. Mikuláš, ALLIANZ, poisťovňa L. Mikuláš, NINA BOUTIQUE L. Mikuláš, Mgr. Roman TOČEK, P. Ľupča, Kamila SMITEKOVÁ, P. Ľupča, BISTRO, Katarína KÚKOLOVÁ, P. Ľupča, MB SOFI, L. Mikuláš, Združená škola obchodu a služieb, Ružomberok, Jozef MIŠÍK, Biely Potok, W.B.R. Žilina, PSS pobočka L. Mikuláš, ZŠ s MŠ, P. Ľupča, Rodičovské združenie, P. Ľupča, Ľubomír FRIČ, P. Ľupča, Vladimír KUBAČKA, Bobrovec, Kaderníctvo BOCIAN, L. Mikuláš, ZO SZCH P. Ľupča, Ján ŠTUREK, P. Ľupča, Firma Ján KRÁL, P. Ľupča, VINOTÉKA P. Ľupča, Anna VALKOVÁ, P. Ľupča, DARMOŠLAP, P. Ľupča, Ingrid KOGELOVÁ, strojové vyšívanie, L. Mikuláš, Július a Alena HLAVAJOVCI, Trstené, MUDr. Jaroslav JANÍČEK, P. Ľupča, Ľubomír ŠROL, Ondrašová, Ing. Jozef MYDLIAR, L. Mikuláš, Stanislava MASARIKOVÁ, P. Ľupča, Ľubica Zatková, L. Mikuláš, Petra Benčová P. Ľupča, Milka Kacianová, Malatíny, Zlatica Gulášiová, P. Ľupča, Zofia Sokolová, P. Ľupča, Ján Moravčík, L. Hrádok, Ľubomíra Husarčíková, P. Ľupča, rod. Valentová, P. Ľupča, Jozef Hegedúš, Ružomberok, MODA Plus, Ing. Jozef Husarčík, Ružomberok

Spracovala: Anna Jacková, Renáta Antolová
FOTO: F. Dejčík, B. Berezňanin, M. Vitáliš, S. Sekan

Odkaz protifašistického odboja stále živý ...

Pred nedávnom sme si pri príležitosti 63. výročia SNP pripomenuli pamiatku padlých v 2. svetovej vojne. Odkaz protifašistického odboja tvorí významný medzník v našich i európskych novodobých dejinách.

Mladšie generácie o tomto období dnes už vedia pomerne málo, v nejednom prípade v zdeformovanej podobe. Preto sa Základná organizácia slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v Partizánskej Lupči rozhodla v záujme správneho pochopenia dejinných udalostí podeliť sa s občanmi o niektoré vojnovné skutočnosti prostredníctvom toho, kto tieto ťažké časy prežil na vlastnej koži.

*V našej obci žijú ľudia, ktorí prežili SNP a hrôzy vojny. Považujeme za potrebné ich osloviť, aby sa podelili so svojimi zážitkami z týchto pohnutých časov. Na začiatok si zaspomíname na minulosť, ktorá sa týka SNP a vojnových udalostí s pani **GIZELOU MATULOVOU**, občiankou našej obce a členkou výboru SZPB.*

V akých podmienkach a v akej životnej situácii sa nachádzala Vaša rodina pred vznikom povstania?

- Narodila som sa a pochádzam zo susednej obce Liptovské Kľačany. Vyrastala som v ťažkých životných podmienkach. Môj otec bol remeselník – obuvník. Matku som stratila ako 8 ročná. Bola som prostrednou z piatich detí, všetko dievčat. V čase pred vypuknutím povstania som navštevovala kláštornú školu v Banskej Štiavnici. Bola to v tú dobu pre dievča – sirotu z mnohopočetnej rodiny jedna z možností, ako si rozšíriť svoje vzdelanie a výchovu.

Pani Gizela Matulová ako 17 ročná, keď odišla od mníšok. Na fotografii má svoje prvé civilné šaty.

Kde Vás zastihlo SNP?

- Začiatkom septembra 1944 som bola vyslaná aj s niektorými spolužiačkami a sestrami – mníškami na duchovné cvičenie do kláštora v Ružomberku. Tu nás zastihol začiatok povstania, čo zmenilo našu celkovú situáciu. Niekoľko z nás sa ukrylo na fare v Likavke. Pamätám si, že nás pán farár pohostil rožkami s dobrým, teplým čajom. Vysvetlil nám, aké nastali nepriaznivé okolnosti. Požiadal nás, aby sme si dali dolu biele golieriky – označenie kláštorných žiačok, kandidátok rehoľných sestier a snažili sa vrátiť domov, k rodine. Tak som sa potom pešo vybrala ešte s jednou spolužiačkou z Lubele krížom cez kopce do Kľačian.

Akým spôsobom ste sa Vy a Vaša rodina podieľala konkrétne na dianí v odboji?

- Kľačany, ako podhorská obec podporovala partizánov a vojakov hlavne zásobovaním odevom a potravinami. Aj náš otec sa rozdelil aj s tým málom, čo bolo a okrem toho robil pre partizánov a vojakov baganče. V tom čase mal z čoho, lebo povstalci v Liptovskom Mikuláši po vypuknutí povstania obsadili garbiareň a veľa obuvníkov, medzi nimi aj môj otec využil situáciu na zásobenie sa kožou.

Je nejaká šokujúca vojnová udalosť, ktorá Vám zvlášť utkvela v pamäti?

- V čase vojny viazlo zásobovanie ako celok. Mlieč obilie sme chodili z Kľačian do vtedajšej Nemeckej Ľupče. Aj mňa otec poslal s pol vrecom zbožia v batohu k mlynárovi do Ľupče. Išla som tam spolu s dvoma ďalšími dievčatmi a tetou Veselovskou. Cestou v Ľubeli sme zistili, že horí niekoľko domov a humien. Strieľalo sa a na okolí bolo plno Nemcov. Tí tam zapálili niekoľko stavísk, kde sa mali skrývať partizáni. Vo veľkom zmätku a strachu sme sa schovali do pivnice jedného domu, kde horelo humno. Nemci robili raziu, našli nás, začali sa nám vyhrážať a v domnení, že sme partizáni kričali: „Alles Partisan!“, to znamená, že všetci sme partizáni. Darmo sme plakali a vysvetľovali. Mierili na nás zbraňami a chceli nás postrieľať. Pred smrťou nás zachránil len domáci, ktorý vedel po nemecky a vysvetlil Nemcom, že sme zo susednej dediny a ideme do Ľupče do mlyna zomlieť zbožie. Nech sa presvedčia, čo nesieme vo vreci a že taká je pravda. Nemec nám potom naozaj prezrel batohy, nenašiel nič, len jačmeň a pustili nás preč. Veru som vtedy mala malú dušičku!.

Zúčastnil sa niekto z Vašej rodiny 2. svetovej vojny alebo povstania?

- Otec, ako telesne postihnutý sa nemohol priamo zúčastniť, ale manžel mojej najstaršej sestry bol priamym účastníkom SNP.

Aký je Váš názor na revolučné vystúpenie Slovákov v SNP?

- Ako si pamätám, povstanie malo v našom regióne širokú odozvu. Prevažná väčšina ľudí – od tých najchudobnejších, cez stredné vrstvy – gazdov, živnostníkov, až po najbohatších bola proti fašizmu. Povstania a protihitlerovského odboja sa prakticky zúčastnil každý. Jedni priamou účasťou v SNP a po jeho potlačení aj v novoutvorených partizánskych či vojenských oddieloch, iní materiálnou pomocou v rámci svojich možností. Spájala ich spoločná snaha o porážku Hitlera a znovuoobnovenie čsl. štátnosti.

Čo by ste chceli odkázať všetkým, najmä mladým – tým, čo SNP bezprostredne nezažili?

- Je veľmi dôležité viesť mládež k tomu, aby pochopila, za čo trpeli, bojovali a umierali ich predkovia. Bola to túžba po pokojnom mierovom živote, ktorý je základom šťastia ľudského pokolenia. Naša generácia je vďačná za každý deň, ktorý môžeme prežiť v zdraví a mieri. Ten, kto okúsil hrôzy vojny má vrúcne želanie, aby on, jeho deti, vnuci, pravnuci a všetci ľudia žili v mieri! Mladí ľudia musia vedieť, že vojna je veľké zlo, ktoré prináša len utrpenie, žiaľ a bôľ!

ZLATÁ MAGURKA

MAGURKA (Auraria Magurka) vznikla ako banícka osada mesta Ľupče. Táto osada mohla vzniknúť už v 13. storočí. Nevieme presne, do akej farnosti banská obec patrila, ale dá sa predpokladať, že v jej začiatkoch bola filiálkou Partizánskej Ľupče. Po reformácii r. 1704 bola Magurka začlenená do obvodu farnosti Ružomberok. Do tohto obvodu patrila Liptovská Lúžna, Liptovská Osada aj Liptovské Revúce. Podľa kanonickej vizitácie z r. 1825 bola Magurka filiálkou Liptovskej Lúžnej. Z tejto kanonickej vizitácie sa dozvedáme, že prvú drevenú kaplnku si baníci na Magurke vybudovali svojpomocne v r. 1798. Schádzali sa v nej na bohoslužbách, keď im počasie nedovoľovalo ísť do Liptovskej Lúžnej. Na Magurke bolo v roku 1825 - 130 katolíkov a 8 evanjelikov. V roku 1912 bol postavený murovaný kostol a zasvätený bol **sv. Klementovi**, patrónovi pôvodného dreveného kostolíka. Svätý Klement (+ okolo r. 100 n.l.) bol pápež a mučeník. Pokladal sa všeobecne za mučeníka rannokresťanských čias. Podľa literárnej pamiatky Skutky sv. Klementa zo 4. str. bol pre svoje obratné a rozsiahle apoštolské pôsobenie v Ríme poslaný do vyhnanstva na Krym. Tu musel ťažko pracovať v baniach, preto sa stal **patrónom baníkov**. Zabili ho údajne tak, že ho hodili do mora s kotvou okolo krku. Preto je aj patrónom námorníkov.

„Nevieme, kedy presne sa začala sláviť slávnosť – odpust Ružencovej Panny Márie. Podľa žijúcich pamätníkov na Magurke si veriaci uctievali P. Máriu ružencom ešte v časoch, keď Magurka patrila do Liptovskej Lúžnej“, hovori miestny farár Michal Regec. „Dnes Magurka patrí do farnosti Partizánska Ľupča. Ale aj vo farnostiach Lipt. Lúžna, Ludrová, Lipt. Sliače, Lipt. Revúce, Lipt. Kľačany si veriaci veľmi uctievajú P. Máriu a radi za ňou putujú na Magurku.“

Zlatá Magurka bola odjakživa pre ľudí symbolom práce, zárobku a zabezpečenia každodenného chlebaka. V súčasnosti žije na Magurke len 8 trvale prihlásených obyvateľov. Dnes ľudia prichádzajú na Magurku za rekreáciou a hlavne oddychom. Magurka sa pre veriacich kresťanov stala symbolom DUCHOVNEJ HORY. Je povzbudzujúce, že veriaci zo širokého okolia Magurky si každoročne dajú tú námahu a 7. októbra putujú na túto duchovnú horu, na odpustovú slávnosť Ružencovej P. Márie, kde sa môžu duchovne povzbudiť a zároveň vytvoriť srdečné ľudské spoločenstvo. Tohto roku som pozval za slávnostného kazateľa Vdp. Ladislava Sanigu – dekana z Liptovského Mikuláša, ktorý ochotne prijal moje pozvanie a povzbudil prítomných vo svojej homílii BOŽÍM SLOVOM.

Po sv. omši sa mohli všetci prítomní občerstviť pohostením (gulášom), ktoré zaistili starostovia z okolitých dedín, za čo im veľmi pekne poďakujem. Zároveň chcem poďakovať všetkým ktorí svojím spevom povzniesli túto slávnosť a ktorí sa akoukoľvek formou podieľali na príprave a priebehu tejto slávnosti. Vytvorila sa pritom výborná atmosféra, kde si ľudia zahrli, zaspievali a popri tom porozprávali o svojich radostiach, ale i starostiach.

NEBESKÁ MATKA NÁS SPÁJA. Magurka - to je reálny kopec (1060 m n.m.). Každý odišiel z toho kopca akýsi iný, radostnejší a oslobodený od každodenných starostí“.

M.Regec, rím. kat. farár

Jubileum, ktoré zaväzuje.

Predposlednú septembrovú nedeľu sa členovia cirkevného zboru Partizánska Lupča zišli na slávnostných Službách Božích pri príležitosti 120. výročia posvätenia chrámu a 70. výročia posvätenia zvonov.

Sme si vedomí, že jubileum by si zaslúžilo väčšie oslavy. Zdalo sa nám, že v čase, keď chrám čaká na opravu, lebo nie je sviatočne odetý, by to bolo nenáležité. Však každá koruna je potrebná, aby sa použila na opravu. Veď už niekoľko rokov sa členovia zboru i obyvatelia a návštevníci obce musia pozeráť na nepekny šat kostola, najmä veže. Pre nedostatok peňazí a pre zložitú technickú realizáciu, ktoré by sme vedeli popísať a zdokumentovať na niekoľkých stranách, sa nám nepodarilo kostol k takémuto okrúhlemu jubileu sviatočne vystrojiť. A preto, aby sme neoslavovali bez toho, aby „oslávenc“ bol

patrične pripravený, nestretli sme sa na oslavách, ale na Slávnostných službách Božích. Práve tu znelo Božie slovo, ktoré sa nestrácalo v hluku osláv, ako to mnohokrát býva, ale rezonovalo v srdciach všetkých prítomných.

Slovo Božie zaznievalo v liturgii domáceho kňaza a kaplány Z. Brdiarovej z Kľačian, no najmä v kázni seniora v. v. M. Hudáka – slávnostného kazateľa, v ktorej vyzdvihol, či nanovo pripomenul, na čo nám je chrám. Prečo ho navštevovať, prečo ho milovať a prečo sa oň starať. Atmosféru umocnil spev zborového spevokolu a program detí navštevujúcich evanjelickú náboženskú výchovu v miestnej škole. Nepovšimnutou nezostala ani účasť na týchto službách Božích najvyšším predstaviteľom obce – starostom Ľ. Fričom, ktorá potvrdila záujem obce o starosti a radosti aj evanjelických veriacich. Chcel by som využiť aj týchto niekoľko riadkov k tomu, aby sme mu mohli za to verejne poďakovať, že u neho, ako starostu spolu s ďalšími predstaviteľmi obce, nachádzame ochotu a ústretovosť.

Aj tieto služby Božie boli o ďakovaní. Ďakovali sme v prvom rade samotnému Pánu Bohu, že tento chrám zachoval i nám, ktorí Ho milujeme a preto chrám pravidelne navštevujeme. Poďakovať by sme chceli aj ostatným, ktorí pomáhajú alebo ešte len pomôžu zachovať tento chrám: dobrodincom za ich milodary, členom cirkevných grémií za ich odobrenie žiadostí o pomoc, jednotlivcom i organizáciám za pomoc a jednotlivým veriacim, že pochopia a zasadia sa o to, aby ich chrám bol krásny a mocný, oslavou Trojjediného Boha – a nielen ten zo skál pred 120. rokmi vystavený, ale aj ten duchovný.

Mgr. E. Turčan, evanjelický farár

PAMIATKA REFORMÁCIE

Pripomenieme si ju ako zvyčajne v nedeľu 28.10. predreformačnými službami Božími o 10,30 hod. s vystúpením spevokolu a

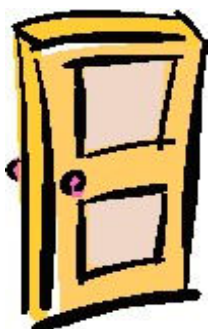
31. októbra – streda – od 5,00 do 6,00 zvončením na evanjelických zvonoch a zapálením sviečok v oknách (v tom čase si veriaci čítajú Písmo sväté, modlia sa a spievajú nábožné piesne) a večer o 18,00 hod. službami Božími.

ZO ŽIVOTA ZÁKLADNEJ ŠKOLY S MATERSKOU ŠKOLOU

Milí rodičia, aj život v našej škole sa už rozbehol na plné obrátky. Samozrejme aj tento rok sa snažíme deťom pomáhať pri učení a spríjemniť im chvíle nielen počas vyučovania, ale aj mimo neho. Na úvod vám prinášame niekoľko dôležitých oznamov, aby naša spolupráca – rodičia – učelia – žiaci priniesla na konci školského roka svoje ovocie.

KONZULTÁCIE

Aj tento školský rok sa učitelia v škole rozhodli podať pomocnú ruku nielen deťom, ale aj rodičom formou popoludňajších konzultácií. Na týchto stretnutiach žiakom pomôže pri každom predmete vyučujúci, či už s domácimi úlohami, ktoré by ste doma nezvládli alebo s nepochopeným učivom. Presný čas sa deti dozvedia vo vchode pre ZŠ na nástenke.

NOVEMBROVÉ OTVORENÉ UTORKY v snahe poskytnúť vám, čo najobjektívnejší obraz práce vašich detí na vyučovaní, organizujeme v mesiaci – november – otvorené utorky. Každý utorok v novembri sa môžete vybrať so svojim dieťaťom na vyučovanie a tak získať reálny obraz o jeho správaní sa na vyučovaní. Veríme, že túto príležitosť využijete! Tešíme sa na vás už 6. novembra!

TÝŽDEŇ DETSKEJ RADOSTI

Keďže naša škola sa usiluje o humanistický prístup k deťom, uvedomuje si, že popri úlohe vzdelávať deti je veľmi dôležité ich aj vychovávať. Najlepším overeným spôsobom akým je príklad – názor. Preto sme sa rozhodli aj počas týždňa od 22. do 26. októbra ukázať deťom spôsob, ako si plnohodnotne vyplniť voľný čas a rozvíjať svoju osobnosť.

Každý deň v tomto týždni bude zameraný na inú oblasť, aby malo každé dieťa možnosť nájsť sa v niektorej aktivite a realizovať sa. Na výber bude „deň plný športu a hier“, „čítanie pri sviečkach“ – popoludnie v knižnici, „keď nás kopne teta múza“ (literárno-výtvarné a hudobno-tanečné popoludnie), „niečo zo strieborného plátna“ a „deň v objatí prírody“. Z každého dňa najúspešnejšie družstvo získa indíciu, ktorá na konci týždňa prezradí prekvapenie.

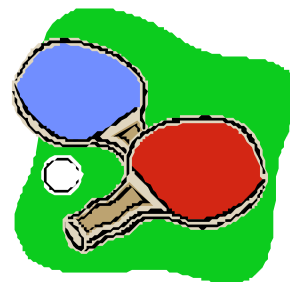
Trieda, ktorá sa zapojí v čo najhojnejšom počte bude odmenená!!! Tešíme sa na príjemne strávené chvíle ☺

MIMOŠKOLSKÁ ZÁUJMOVÁ ČINNOSŤ

Tento rok môžete na našej škole zapísať dieťa do týchto krúžkov:

1. Zaspievaj, zatancuj – pre predškolákov, vedú Mgr. Z. Kochlicová a Mgr. M. Turčanová
2. Dramatický krúžok – vedie p. A. Beňová
3. Krúžok detskej tvorivosti – vedie p. M. Mydielková
4. Angličtina pre najmenších – vedie Mgr. A. Ganobjaková
5. Tanečný krúžok pre I. stupeň – vedie Mgr. S. Bencúrová
6. Z rozprávky do rozprávky – vedie Mgr. A. Ganobjaková
7. Krúžok anglického jazyka – vedie Mgr. E. Škvareninová
8. Pohybové hry pre II. stupeň – vedie Mgr. I. Jungová
9. Výtvarnícky krúžok – vedie Mgr. S. Matejková
10. Mažoretky – vedie Mgr. Z. Kochlicová
11. Krúžok slovenského jazyka a dopravnej výchovy – vedie Mgr. A. Rengevičová
12. Krúžok šitia – vedie Mgr. K. Kováčiková
13. Spevácky krúžok – vedie Mgr. M. Turčanová
14. Slovenčina od A po Z – pre 6., 8. a 9. ročník vedie Mgr. Turčanová
15. Moderné tance – vedie p. P. Hollá
16. Stolno-tenisový krúžok – vedie p. M. Prochádzka

Spracovala Mgr. Michaela Turčanová

V nových laviciach

V novom školskom roku čakali na deti okrem nových pani učiteliek aj nové lavice. Z novučičkých lavíc a stoličiek sa mohli tešiť žiaci prvého, tretieho a štvrtého ročníka. Dvom triedam zafinancovala nové vybavenie rada rodičov a jednu zabezpečila škola zo svojich zdrojov. Prijemnú atmosféru v triedach navodzujú pestré a veselé farby nožičiek na laviciach a stoličkách. Každá lavica je určená jednému žiakovi, čo zamedzuje odpisovaniu i zbytočnému vzájomnému vyrušovaniu počas hodín. Lavice a stoličky sú tiež svojou

výškou prispôsobené žiakom jednotlivých ročníkov. Takisto výmena okien prispela ku krajšiemu, modernejšiemu vzhľadu tried a tým aj celej školy. Ostáva len dúfať, že žiaci si budú nové vybavenie vážiť a do školy budú chodiť s chuťou a radosťou.

Mgr. Iveta Jungová

ŠARKANIÁDA

Chceš zažiť zábavu? Si milovník jesenných vetrov? Máš šikovné ruky a stále niečo vyrábaš? Tak si urob šarkana, nastav tvár jesenným vetrom a keď budeš mať pocit, že už majú tú správnu silu, pridaj sa k nám a spoločne s nami osláv krásu jesene púšťaním šarkanov. Pripojiť sa môžeš aj Ty s kúpeným šarkanom. Ak máš chuť zapojiť sa prihlás sa u p. uč. Ganobjakovej a nacvičuj techniku letu šarkana. O termíne akcie budeš informovaný!

OKTÓBER – MESIAC ÚCTY K STARŠÍM

*Láskavým úsmevom strážme
vrásky veku, nehou a súcitom
bud' me pri človeku...*

Vyznanie starým rodičom.

Milí starí rodičia, ste pre mňa veľkou oporou, som veľmi rád, že Vás mám.

Vždy, keď k Vám prídem, ste na mňa milí a dobrosrdeční. Mám Vás veľmi rád. Ste pre mňa tí najlepší starí rodičia a som rád, keď Vám pomáhajú. Dúfam, že ma máte radi tak, ako ja Vás. Chodievam k Vám veľmi rád. Chcem, aby ste boli vždy medzi nami ako jedna veľká rodina. Som Vám vďačný, ako ste vychovali mojich rodičov, ktorých mám tiež veľmi rád tak, ako Vás. Stále na Vás myslím a spomínam, keď som sám. Bol by som veľmi smutný, keby sa Vám niečo stalo a museli by ste nás navždy opustiť, čo si myslím, že sa nikdy nestane.

Preto Vám prajem z celého srdca veľa, veľa zdravia a hodne síl do života a ďalších rokov. Váš vnúčik,

DIETĀ JE NAJKRAJŠÍM KVETOM LÁSKY

Kde bolo tam bolo, za siedmimi horami, za siedmimi dolinami, kde sa voda sypala a piesok sa lial, bola jedna krajina. Vládol tam mier a láska. Vždy, keď prišiel na svet malý človečok, rozžiarila sa na nebi jasná hviezdička. I v týchto rodinách sa stal malý zázrak. Narodil sa človek ... je tu Váš malý princ, Vaša malá princezná.

Šťastní rodičia dvojčiek – Katarínka a Ninka Točkové

Šťastné mamičky – Petra Sameliaková, Daniela Mráziková a Marcela Točková

Manželia Sameliakovci so svojím pokladom Samkom

Vitaj medzi nami, Tamarka Mráziková

Dňa 28.8.2007 sa uskutočnilo slávnostné uvítanie našich najmenších občanov do života. Starosta Ľubomír Frič poprial deťom veľa zdravia a rodičom veľa trpezlivosti pri výchove svojich ratolestí. Malú slávnosť pripravil Zbor pre obrady a slávnosti v Partizánskej Ľupči a svojimi piesňami ju spestrili sestry, Patrícia a Monika Paškové.

Pripravila: Renáta Antolová

FOTO: autor

Roky nemožno zastaviť ...

Výbor ZO SZPB si dovoľuje touto cestou popriať svojim členom k ich vzácnym životným výročiam všetko len to najlepšie, najmä upevnenie zdravia, spokojnosť a pohodu v kruhu svojich najbližších. Od posledného vydania obecných novín, do konca III. štvrt'roka sú to nasledovní:

*Roky idú, máme ich každým
rokom viac, aj spomienok, čo
presvecujú tvár, keď sa človek
vracia a spomína ...*

<i>Budvesel Ján</i>	<i>83 r.</i>
<i>Kohút Ján</i>	<i>60 r</i>
<i>Genderová Anna</i>	<i>81 r.</i>
<i>Ondrejková Anna</i>	<i>88 r.</i>
<i>Stankovianska Mária</i>	<i>80 r.</i>
<i>Petercová Jozefína</i>	<i>87 r.</i>
<i>Bencúr Pavol</i>	<i>82 r.</i>

Zároveň veľmi pekne ďakujeme všetkým občanom – členom aj nečlenom za ich účasť na oslavách 63. výročia SNP. Aj napriek nepriaznivému počasiu tak prispeli k ich dôstojnému priebehu. Menovite ďakujeme pracovníckam obecného úradu, ktoré nám v organizovaní a priebehu osláv pomáhali. Základnej škole v Partizánskej Ľupči za hodnotnú kultúrnu vložku a na záver požiarnikom za dôstojnú stráž pri pomníku padlých.

Výbor SZPB Part. Ľupča

Zapísané v matrike v mesiacoch júl – október 2007

NARODILI SA

Samuel Sameliak

Sarah Mária Švidroňová

SVOJE ÁNO POVEDALI

Roman Bella a Beata Boháčiková

Juraj Antol a Adriana Krakovská

Ing. Peter Smittek a Mgr. Petra Šimková

Roman Sliacky a Mgr. Simona Diškancová

ROZLÚČILI SME SA

Ján ŠVIDROŇ 86 r., Jozef HOLLÝ 63 r.,

Ján SIROTA 66 r.,

Kvetoslava TREPÁŇOVÁ 54 r.,

Ondrej MORAVA 58 r., Adolf UHRÍK 77

V ĽUPCI PREŽIL DETSTVO *Miloš Krno* (25. júla 1922,

Bratislava - 21. júla 2007, Bratislava) sa narodil v Bratislave, ale detstvo prežil v Liptove - v Nemeckej, dnes Partizánskej Ľupči. Po absolvovaní nemeckého a slovenského gymnázia v Kežmarku študoval na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, kde sa zapojil do protifašistického hnutia mládeže. Počas SNP bol generálnym tajomníkom Spolku bojujúcich vysokoškolákov v Banskej Bystrici, kde pôsobil ako partizánsky osvetár a publicista, neskôr ako člen IV. československej partizánskej brigády v Nízkych Tatrách. Po prechode frontu bol redaktorom denníka Pravdy v Košiciach. Následne pracoval ako osobný tajomník štátneho tajomníka Vladimíra Clementisa na ministerstve zahraničných vecí v Prahe. V rokoch 1946 až 1953 pôsobil na Veľvyslanectve ČSR v Moskve. V rokoch 1954-59 bol vedúcim kultúrnej rubriky Pravdy, potom tajomníkom Zväzu slovenských spisovateľov, šéfredaktorom časopisu Obzor socializmu a napokon ústredným dramaturgom Slovenského filmu. Od roku 1977 pôsobil ako slobodný umelec. V rokoch

1954 až 1964 bol poslancom SNR za Liptov, Oravu a Kysuce. Krno debutoval ako básnik v roku 1944 zbierkou surrealistických básní Šialené predstavenie. Neskôr sa preorientoval na prózu. Venoval sa najmä obdobiu druhej svetovej vojny. Napísal dve románové trilógie - Dve cesty, Lavína, Míľový krok a Cnostný Metod, Udatný Radúz a Statočný Celo, romány a novely: Vrátim sa živý (o kapitánovi Jánovi Nálepkevi), Jastrabia poľana, Kým dohorela cigareta, Hra so smrťou, Hory čieme, Republika a ďalšie. Viaceré knihy venoval deťom, mládeži a problematike ochrany prírody, napríklad diela Lišiak Šibal, Zbojník Šíp, Sivá vlčica, Tisíc neviditeľných krídel či Modrooká zem. V roku 2002 mu vyšla posledná kniha spomienok a esejí o Gruzínsku - Ak je na zemi raj. Jeho väčšie literárne práce preložili do jedenástich jazykov. Naopak, aj sám prekladal poéziu a prózu najmä ruských, nemeckých, gruzínskych a arménskych autorov. Miloš Krno sa ako autor podpísal aj pod viaceré rozhlasové hry a scenáre k celovečerným i televíznym filmom, medzi nimi aj pod tituly Zajtra bude neskoro, Cnostný Metod a Dolina. Takmer do posledných dní svojho života sa aktívne zúčastňoval na podujatiach organizovaných Slovenským zväzom protifašistických bojovníkov, Klubu bratislavských antifasistov, Klubu Nového slova a publikoval v tlači. *Martin Krno*

CANICROSS SA STAL JEJ VEĽKOU ZÁĽUBOU

Pre mnohých je pojem canicross málo známy. Z dostupných materiálov som sa dočítala, že canicross nie je nič zložitého, ide v podstate o beh psovoda so psom, ktorý je k svojmu pánovi pripojený „skijoringovou“ šnúrou. Psovod a jeho pes bežia prírodnou cestou. Pes v postroji ťahá na ťažnom lane svojho psovoda a pomáha mu tak ľahšie prekonať obtiažny terén. Svojho psa musíte zacvičiť na povel a na zmeny smeru. Rovnako ho musíte naučiť nereagovať na rôzne rušivé vplyvy (pobiehajúce cudzie psy, lesná zver atď.) Hlavne nesmiete šetriť chválou a povzbudením.

Takémuto športu sa venuje i Vanda Hošeková, ktorá sa len nedávno presťahovala s rodičmi do našej obce. Má ešte len 11 rokov a už má za sebou veľké úspechy. V týchto dňoch sa stala majsterkou Európy v canicrosse dorasteniek, ktoré sa uskutočnili v meste Volklingen v Nemecku. Je to veľmi sympatická slečna a pre náš občasník nám ochotne porozprávala niečo o sebe a svojom koníčku.

Opíš nám viac dianie na majstrovstvách Európy.

- Súťaž trvala dva dni, kde v prvý deň sa behá v intervaloch po 30 sekundách a trasa má dĺžku 2 km a na druhý deň sme vyštartovali všetky pretekárky naraz a tiež sme bežali 2 km. Hromadný štart je veľmi atraktívny pre divákov. Kladie veľkú

náročnosť na ovládateľnosť psa a súhru s človekom.

Kedy si sa začala venovať tomuto športu?

- Športujem od malička, kedy ma už rodičia, ktorí sa tiež venujú tomuto športu doslova vláčili po všetkých pretekoch.

Ako často a koľko sa musíš venovať tréningu.

- Trénujem často, aspoň 4 – 5 krát do týždňa jednu hodinu behám. Doma mám určenú trasu od domu po pihu (Lesný komposesorát) a späť. Je to asi 7 kilometrov. Mám vytvorený tréningový plán a okrem toho posilujem. Tiež sa musím venovať tréningu a výcviku svojich psov, pretože medzi mnou a psom musí byť veľká súhra.

Máš aj iné ocenenia?

- Okrem canicrossu sa venujem aj orientačnému behu. Nedávno boli Majstrovstvá Slovenska v Ružomberku na klasickú trať v orientačnom behu, tam som obsadila prvé miesto. Naposledy som sa zúčastnila na medzinárodnom Bruselskom maratone v kategórii 5km, kde som obsadila 13.miesto medzi ženami s časom 18:16 min.

Súťažila si už aj v zahraničí?

- Zúčastnila som sa mnohých väčších i menších súťaží v Nemecku, Čechách, Poľsku i v Maďarsku.

Máš športový vzor?

- Páči sa mi nórka Lena Boysen, ktorá už od svojich 12-tich rokov preteká a prakticky je neporaziteľná dodnes, keď ešte obohacuje svoju nespočetnú zbierku medailí z európskych a svetových pretekov. Tak isto je to aj Češka Soňa Klikárová, ktorá tiež patrí medzi svetovú elitu.

Len nedávno si sa s rodičmi presťahovala do Partizánskej Ľupče.

Páči sa ti táto obec? Našla si si už aj kamarátov?

- V Part. Ľupči som si veľmi rýchlo zvykla, pretože máme veľkú záhradu a môžem mať svojich psov hneď pri dome, čo doteraz nebolo

možné a tiež príroda a okolie obce je veľmi pekné a vhodné na šport. Mám kamarátov len v škole. Som skôr samotárka.

Kde navštevuješ školu?

- Chodím do 6. triedy na Bystrickej ceste v Ružomberku.

Dá sa zvládnuť škola a náročný šport?

- Niekedy je to tesné, ale dá sa. Keď idem na nejakú súťaž, tak učitelia mi vychádzajú v ústrety.

Závidíš spolužiakom viac voľného času, ktorý majú? Alebo ti skôr oni závidia Tvoje úspechy?

Spolužiakom nezávidím, pretože šport ma baví a aj súťaženie. Rada cestujem, kde je vždy veľká sranda a týmto spôsobom spoznávam ľudí a krajiny. Nakoniec, je dobré niekedy sa „uliat“ z vyučovania.

Budeš sa venovať športu aj naďalej alebo prvoradá je škola.

Športu by som sa chcela aj naďalej venovať i keď viem, že škola je veľmi dôležitá a musím všetko stíhať.

Čo okrem športu Ťa ešte baví? Máš aj iné koníčky?

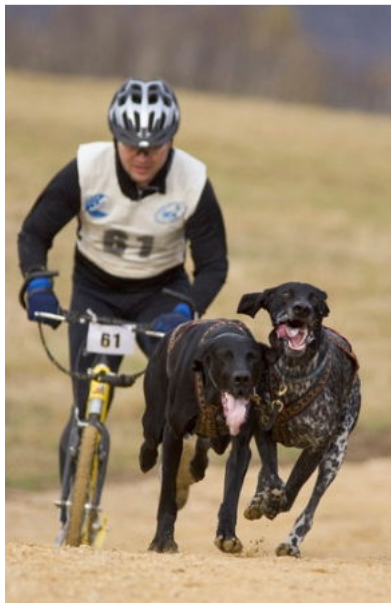
- V lete sa venujem orientačnému behu. Behám v lese s mapou a buzolou, kde sa musím orientovať. Na mape sú vyznačené kontrolné stanovištia, ja ich musím v presnom poradí obehnúť v čo najrýchlejšom čase. Tiež rada kreslím, už sedem rokov chodím na výtvarnú. Rada sa starám o svojich psov a rybičky.

Určite máš veľkú podporu v rodičoch. Viem, že tvoji rodičia sa tiež aktívne venujú športu. Prezrad' nám nejaké ich úspechy.

- Často si chodím s rodičmi zabehať, Lenka sa venuje orientačnému behu a cestnému behu aj súťažne. Hošo bol na skutri (kolobežka s dvomi psami) druhý na Majstrovstvách Európy a na Majstrovstvách sveta v Belgicku obsadil tretie miesto.

Vanda, ďakujem za rozhovor a prajem Ti hlavne veľa úspechov v škole a nech sa Ti darí v športe, ktorý máš rada.

Spracovala Renáta Antolová

ZBERŇA TIPOS PARTIZÁNSKA ĽUPČA 155 P O N Ú K A

LOTO	- streda, nedeľa	20 Sk
LOTO 5 z 35	- nedeľa	10 Sk
EURO MILIÓNY	- piatok	40 Sk
KENO 10	- denne	5 Sk
KLUB KENO	- každých 5 minút	10 Sk
TIPOS BINGO	- utorok	25 Sk

Stieracie žreby podľa ponuky.

Obnova kreditu PRIMA ORANGE a
T - MOBILE

OTVÁRACIE HODINY:

pondelok – piatok 9.00 – 17.00, sobota 8.00 – 11.00

V nedeľu otvorené na zavolanie – Anna Záhradníková 0905 902 770

Ľupčianske netradičné divadlo
LUNETRDLO Vás pozýva na
6. kabaretný večer

Z ROZPRÁVKY DO ROZPRÁVKY,

ktorý sa uskutoční

dňa 24.11.2007 o 19,00

v Kultúrnom dome v Part. Ľupči.

Vstupné: 600 Sk

Sú vítané všetky rozprávkové bytosti zo
všetkých čias a všetkých kútov sveta.

Rezervácie na tel.č.: 0903 528 791,
0905 527 066, 0908 908 739

Inzercia

Lacno predám zachovalú sedáciu súpravu
pozostávajúcu z dvojposteľového rozťahovacieho
gauča + 2 kreslá. Informácie: adresa v redakcii

Z rodinných dôvodov predám dobré nosnice po
50 Sk/kus. Predám aj háčkové čiapky pre
dievčatú – akciová cena 50 Sk/kus.
Otília Cvengrošová, 0908 518 090

Nové slovo Partizánskej Ľupče. Vydáva Obecný
úrad Partizánska Ľupča, 032 15, tel.: 044/5570754,
5570755, fax: 044/5570753, e-mail:
obec.part.lupca@stonline.sk, povolené: OÚ
Liptovský Mikuláš č. 1/1995, šéfredaktorka: Anna
Jacková, redakčná rada Dana Havlanová, Mgr.
Michaela Turčanová, grafická úprava: Renáta
Antolová, tlač: Besza, Liptovský Michal 13,
tel.č. 0918631813. Zostavitelia nezodpovedajú za
obsah ani úroveň článkov. Náklad 250 ks.